

Det sidste ord

Barnetro og andres tro

TEKST: KIRSTEN HYLDGAARD, LEKTOR PÅ DPU

Jeg havde engang en kæreste, der var troende. Hvis man får troen af Gud, er jeg blevet forbigået. En dag slog vi et slag forbi den kirkegård, hvor min mormor ligger begravet. Hun døde allerede, da jeg var otte år, og jeg havde taget al hendes kærlighed for givet, som ethvert barn skulle kunne. Besøget fik nu min mund til at løbe over med et ønske om, at det ikke kun var en barnlig fantasi, at hun sad oppe i himlen og kunne høre, hvad jeg sagde, så jeg kunne fortælle hende, hvor meget jeg savnede hende.

“Det er jeg sikker på, at hun kan,” sagde han bare.

Han kan have haft mange grunde til at svare, som han gjorde; normalt var han som en fisk i vandet, når vi så forskelligt på en sag. Hvad jeg husker er først og fremmest den forbausende varme, hans svar fik til at skylle igennem min krop. Nu strides de lærde utvivlsomt fortsat om, hvorledes ideen om et liv efter døden skal fortolkes, nogle disputerer der lige så utvivlsomt ikke er for børn. Mit ærinde her er et andet.

Ofte omtales forholdet mellem gudløse og troende som såkaldte ateisters arrogante forestilling om at repræsentere en højere form for rationalitet og troendes tilsvarende infantile afhængighed af “den store Anden”, eller som ateisters vagtsomhed i forhold til, om troende skulle have noget for med dem, altså være ude på at frelse dem. Jeg tror til gengæld, at egen alt andet end festlige gudløshed er til at bære, når man kan have en formodning om, at andre tror.

Måske fortæller jeg her om en konkret erfaring af Nietzsches diktum om, at “[Han] frygter, at vi ikke slipper af med Gud, fordi vi stadig tror på grammatikken ...”, en sætning Nietzsche burde være mere kendt for end den fortærskede “Gud er død”, der kan give naive ateister ufortjent medvind.

I psykoanalysen (Jacques Lacan) taler man tilsvarende om “den store Anden” og i samme åndedræt om, at “den Anden ikke eksisterer”. En fortolkning kan i netop denne sammenhæng lyde, at jeg kan opretholde og leve med min nihilisme takket være andres tro. Jeg har også altid kæmpet med at forstå Lacans gådefulde definition på kærlighed: “At give det, man ikke har, til én, der ikke vil vide af det.” Sådan kunne min kærestes svar måske også forstås. ■